

จิ้งเหลนดวงปักษ์

ลักษณะ : ขนาดวัดจากปลายปากถึงกัน 65–71 มม. หางยาว 20–32 มม. เป็นจิ้งเหลนไม่มีขา ลำตัวยาว รูปทรงกระบอกขนาดเล็ก กว้างประมาณ 5–6 มม. หางสั้นกว่าลำตัวมาก และมีลายมนค่อนข้างแข็ง เกล็ดลำตัวเรียบเป็นมัน เกล็ดบนหัวขยายใหญ่ โดยเฉพาะเกล็ดปลายปากที่มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ ลูกตามีขนาดเล็กมาก รูหูเล็กและแคบ สังเกตเห็นได้ยาก จำนวนแถวเกล็ดที่กึ่งกลางลำตัว 18 แถว

สีลำตัวแตกต่างกันไปตามวัย ตัวโตเต็มวัยสีออกน้ำตาลเหลือง บนหัวสีน้ำตาลคล้ำ และบนหลังตลอดลำตัวจนถึงหางมีลายขีดสีน้ำตาลคล้ำ ลายขีดใต้ท้องสีเหลืองอ่อน รอบรูกลืนสีออกขาวเห็นเด่นชัด ตัวอายุน้อยมีขนาดลำตัวเล็กกว่านี้ และลำตัวสีออกน้ำตาลอ่อนเกือบขาว บางตัวใต้ท้องมีผนังบางและใส มองเห็นอวัยวะภายในได้ต่างๆ

เขตแพร่กระจาย : จัดเป็นจิ้งเหลนดวงที่มีอยู่เฉพาะในบริเวณป่าสะแกราชที่เดียวเท่านั้นในประเทศไทย และพบในประเทศไทยเท่านั้น

โดยพบครั้งแรกในบริเวณภูเขาด่านหลังสถานีฝึกนิสิตคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งอยู่ด้านตรงกันข้ามกับสถานีวิจัย ต่อมาได้พบในบริเวณสถานีวิจัยฯ หลายจุด ในการสำรวจครั้งนี้ได้พบจิ้งเหลนดวงชนิดนี้หลายตัวในบริเวณป่าตะเคียนหินในป่าดิบแล้ง โดยเฉพาะด้านเหนือของแนว

ถนนลาดยางไปสู่สามแยก

ที่อยู่อาศัย : ใช้ชีวิตอยู่ใต้ดินเกือบตลอด เคยพบขึ้นมาบนผิวดินเพียง 1–2 ครั้ง เลื้อยไปตามใบไม้แห้งบนพื้นป่าในเวลาเย็นใกล้ค่ำ และในเวลากลางวัน โดยธรรมชาติจะซ่อนตัวอยู่ตามรอบโคนต้นตะเคียน และในพุ่มพองของรากต้นไม้บางชนิดในป่าดิบแล้ง เช่น ไทร มะค่าโมง เป็นต้น บริเวณที่อาศัยไม่ค่อยมีชั้นใบไม้ผุบนพื้นดิน มีเพียงใบไม้ตกอยู่เบาบาง ชั้นผิวดินตอนบนตื้นๆ เพียง 5–10 ซม. ไต่ลงไปเป็นดินร่วนปนทรายละเอียดลึกประมาณ 20–30 ซม.

อุปนิสัย : ในฤดูแล้งจะฝังตัวอยู่ลึกใต้ผิวดิน พบอยู่ลึกประมาณ 20–30 ซม. แต่ในฤดูฝนจะขึ้นมาอาศัยอยู่ในระดับ 1–10 ซม. เป็นส่วนใหญ่ เวลาถูกรบกวนมันจะขุดลึกลงในดินอย่างรวดเร็ว ตัวเมียวางไข่ในฤดูหนาวในเดือนมกราคม ได้

พบตัวเมียโตเต็มวัยมีไข่ 2 ฟองในท้อง ไข่มีลักษณะยาวเรียว ขนาดยาว 15 มม. กว้าง 3 มม. เชื่อว่าน่าจะวางไข่ในช่วงนั้น หรือหลังจากนั้นเล็กน้อย

สถานภาพ :

จัดเป็นสัตว์ถิ่นเดียว หรือสัตว์เฉพาะถิ่น (endemic species) ของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช ซึ่งต้องมีมาตรการพิเศษในการสำรวจและศึกษาเพื่ออนุรักษ์ให้คงอยู่คู่ป่าสะแกราชสืบไป

จิ้งเหลนคางปักธงชัย

Miriam's Legless Skink

Davewakeum miriamae (Heyer, 1972)

Scincidae

Squamata